

*Procedura de insolvență prin lichidarea activelor debitorului
persoană fizică.*

Întocmirea tabelelor de creanță.

*Reglementări cuprinse în Legea nr. 151/2015, comparativ cu cele din
Legea nr. 85/2014*

(Legea nr. 151/2015)

Practician în insolvență Carmen Pălăcean

Legea nr. 151/2015 a intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2018.

Legea nr. 151/2015, structurată în 10 capitole și cuprinzând un număr de 93 de articole, reglementează trei forme de procedură aplicabile persoanelor fizice de bună-credință:

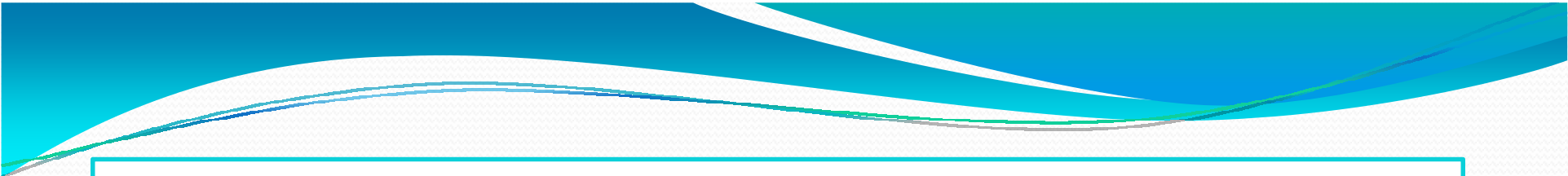
- ❖ Procedura de insolvență pe bază de plan de rambursare a datoriilor (art. 13-43);
- ❖ Procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active (art. 46-64);
- ❖ Procedura simplificată de insolvență (art. 65-70).

A doua formă de procedură reglementată de Legea nr. 151/2015 este **procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active**, definită de **art. 3 pct. 18**.

Și această formă se aplică **debitorului persoană fizică de bună-credință**, fiind la fel ca prima procedură, **concurșuală, colectivă și egalitară**. Însă, spre deosebire de prima procedură, care este o procedură administrativă, această a doua formă este o procedură **judiciară**, instanța de judecată fiind competentă să deschidă procedura.

În final:

După valorificarea bunurilor și/sau a veniturilor urmăribile, debitorul de bună credință poate beneficia de **ștergerea unei părți din sumele datorate**, în condițiile legii.

Dacă la prima formă de procedură doar debitorul poate formula cererea de deschidere a procedurii, la această a doua formă, cererea poate fi formulată **și de către creditorii**, în anumite situații.

Astfel, în cazul în care planul de rambursare nu poate fi dus la îndeplinire din **motive neimputabile** debitorului, procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active se poate deschide la cererea oricărui dintre creditorii.

Iar, dacă planul nu a fost dus la îndeplinire din **motive imputabile** debitorului, procedura se poate deschide doar la cererea **tuturor creditorilor**.

Definiția și caracterele procedurii de insolvență prin lichidare de active.

Potrivit **pct. 18 al art. 3** din Legea nr. 151/2015, procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active este procedura de insolvență **concursuală, colectivă și egalitară**, care se aplică debitorului persoană fizică de bună-credință în vederea valorificării **bunurilor și/sau a veniturilor urmăribile** ale acestuia pentru acoperirea pasivului, urmată de **eliberarea de datorii reziduale**, în condițiile acestei legi.

Din analiza definiției legale se pot deduce caracterele celei de-a doua forme a procedurii insolvenței persoanelor fizice, și anume:

- a) este o procedură concursuală, colectivă și egalitară;
- b) se aplică doar debitorului persoană fizică de bună-credință;
- c) scopul ei este valorificarea bunurilor și/sau a veniturilor urmăribile ale debitorului insolvent pentru acoperirea pasivului;
- d) debitorul poate beneficia, la finalul procedurii, de o ștergere a datoriilor reziduale;
- e) este o procedură judiciară, întrucât instanța de insolvență este organul care îndeplinește atribuțiile decizionale, de control și supraveghere, prevăzute de Legea nr. 151/2015.

Declanșarea procedurii judiciare de insolvență prin lichidarea activelor debitorului.

Procedura de insolvență prin lichidare de active se deschide, de către instanța de judecată competentă, în următoarele situații:

A. La cererea debitorului aflat în insolvență:

1. dacă situația sa financiară este iremediabil compromisă;
2. dacă cererea sa de deschidere a procedurii de insolvență pe bază de plan de rambursare a datoriilor a fost respinsă de comisia de insolvență, cu propunerea de deschidere a procedurii judiciare de insolvență prin lichidare de active;
3. dacă niciun plan de rambursare nu a fost aprobat sau, după caz, confirmat de instanța de judecată;
4. dacă planul de rambursare nu poate fi adus la îndeplinire din motive ce nu îi sunt imputabile.

B. La cererea oricăruia dintre creditorii, dacă planul de rambursare nu poate fi adus la îndeplinire din motive neimputabile debitorului.

C. La cererea tuturor creditorilor, odată cu închiderea procedurii insolvenței pe bază de plan de rambursare, dacă planul nu a fost adus la îndeplinire din motive imputabile debitorului.

Așadar, în cazul în care instanța de judecată constată că debitorul este în stare de insolvență și nu se află în una dintre situațiile care exclud aplicabilitatea procedurii reglementate de Legea nr. 151/2015, pronunță o sentință de deschidere a procedurii de insolvență prin lichidare de active și desemnează un lichidator, stabilindu-i și onorariul.

Sentința de deschidere a procedurii se publică în BPI, Secțiunea *Debitori – persoane fizice cu obligații ce nu decurg din exploarea unei întreprinderi*, și se comunică debitorului și creditorilor cunoscuți. Aceasta poate fi atacată cu **apel**, în termen de **7 zile** de la comunicare, calea de atac urmând să se soluționeze de urgență și cu precădere.

Desemnarea lichidatorilor de către instanță se va face în mod **aleatoriu** din *Lista administratorilor procedurii și lichidatorilor pentru procedura insolvenței persoanei fizice*, comunicată instanței de către comisia de insolvență din județul în care se află sediul instanței.

Lichidatorul va fi desemnat dintre practicienii în insolvență, executorii judecătorești, avocații și notarii înscrși în lista menționată, care își au **sediul profesional** în județul în care își are **domiciliul, reședința principală sau reședința obișnuită debitorul**.

Prin excepție:

În cazul în care procedura de insolvență prin lichidare de active este deschisă ulterior derulării unei proceduri de insolvență pe bază de plan de rambursare, instanța poate numi ca lichidator persoana care a avut calitatea de administrator al procedurii.

În orice stadiu al procedurii, instanța, prin încheiere, poate înlocui lichidatorul din oficiu, la cererea creditorilor, a debitorului sau a lichidatorilor însuși, pentru motive temeinice sau la cererea creditorilor reprezentând majoritatea valorii totale a creanțelor.

Principalele atribuții ale lichidatorului sunt enumerate în **art. 51**, acestea fiind asemănătoare cu cele ale lichidatorului în procedura reglementată de Legea nr. 85/2014 pentru profesioniști, dar cu anumite **particularități**, printre care menționăm:

- **stabilirea cuantumului cheltuielilor pe care le poate face debitorul pentru asigurarea unui nivel de trai rezonabil** (*care nu poate fi mai mic decât salariul minim pe economie*);
 - **supravegherea evoluției veniturilor și cheltuielilor debitorului pe durata procedurii și**
 - **îndeplinirea atribuțiilor de supraveghere pentru perioada postprocedură** judiciară de insolvență prin lichidare de active, sub controlul comisiei de insolvență.
- ✓ **măsurile** adoptate de către lichidator pot fi **contestate** la instanța competentă, iar dacă nu este prevăzut un termen special în lege, în termen de **7 zile**, de la data luării la cunoștință, dar nu mai mult de **30 de zile** de la adoptarea măsurii.

Nivelul de trai rezonabil:

Conform **art. 45 din Legea nr. 151/2015** - Atribuțiile comisiei de insolvență - alin. (1) pct. d): *Comisia de insolvență la nivel central emite, prin decizie a președintelui, criteriile generale pentru stabilirea nivelului de trai rezonabil și le publică anual.*

Conform **art. 2 alin (1) din Normele metodologice:** *Președintele comisiei de insolvență la nivel central emite decizie și dispune publicarea în Monitorul Oficial și pe pagina de internet a A.N.P.C.-ului a criteriilor pentru stabilirea nivelului de trai rezonabil în procedura de insolvență pe bază de plan de rambursare și în procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active.*

Conform **art. 2 alin. (2) din Normele metodologice**: se prevăd repererele la care se va raporta Comisia la nivel central pentru stabilirea criteriilor:

- ***Valoarea coșului minim lunar de consum;***
- *Particularități de ordin financiar, structura pieței, forței de muncă;*
- *Valoarea minimă a cheltuielilor profesionale/de școlarizare;*
- *Prețul utilităților și al alimentelor de bază;*
- *Componența și structura familiei debitorului;*
- *Situațiile speciale de sănătate;*
- *Cheltuieli minime legate de funcționarea și întreținerea unui vehicul indispensabil;*
- *Cheltuieli legate de creșterea, și îngrijirea copilului;*
- *Exigențe minimale ale unei locuințe convenabile.*

Pentru determinarea criteriilor generale pentru stabilirea unui nivel de trai rezonabil, la nivelul ANPC-ului s-a constituit un **grup de lucru**, format din **reprezentanții următoarelor instituții**:

- Institutul de Cercetări pentru Calitatea Vieții;
- Institutul Național de Statistică;
- Institutul Național de Cercetări Economice “Costin C. Kirițescu”;
- Institutul de Prognoză Economică;
- Comisia Națională de Prognoză;
- Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale;
- Ministerul Muncii și Justiției Sociale.

Decizia nr. 7/2018 privind aprobarea Criteriilor generale pentru stabilirea nivelului de trai rezonabil, în vigoare de la 16.01.2019, a fost publicată în M.Of. nr. 41/16.01.2019.

Deschiderea procedurii judiciare de insolvență prin lichidare de active are următoarele efecte:

- a) debitorul *nu* își mai poate exercita *dreptul de dispoziție* asupra *bunurilor și veniturilor urmăribile* din averea sa;
- b) se suspendă de drept *executările silite individuale* împotriva averii debitorului, dacă suspendarea nu a operat anterior, ca efect al unei proceduri de insolvență pe bază de plan de rambursare a datoriilor;
- ❖ **Observatii:** nu sunt supuse acestei suspendări măsurile de executare silită îndreptate împotriva codebitorilor și/sau terților garanți – art. 50 alin. (2) din Legea nr. 151/2015.
- c) se suspendă *prescripția dreptului creditorilor* de a cere executarea silită a creanțelor deținute împotriva averii debitorului;

- d) dacă procedura se deschide la cererea debitorului aflat în insolvență sau a oricăruia dintre creditorii acestuia, este *suspendată de drept*, în privința debitorului, *până la rămânerea definitivă a sentinței prin care s-a soluționat cererea de eliberare de datorii, curgerea dobânzilor, penalităților, majorărilor de întârziere*, precum și oricăror altor asemenea accesorii ale obligației de plată.

(cu excepția creanțelor care beneficiază de cauze de preferință ale căror dobânzi și alte accesorii se calculează conform actelor din care rezultă creanța, în limita valorii bunului grevat de cauza de preferință)

❖ **Observatii:** Pe perioada procedurii, debitorul poate încheia:

- ✓ numai acte referitoare la bunurile neurmăribile, precum și orice acte necesare pentru întreținerea sa și a persoanelor aflate în întreținerea sa, în limita cheltuielilor aprobate pentru asigurarea unui nivel de trai rezonabil și
- ✓ poate contracta **noi împrumuturi** numai pentru rezolvarea unei situații grave și urgente de pericol pentru viața sau sănătatea sa ori a persoanelor aflate în întreținerea sa, doar însă cu avizul prealabil al lichidatorului judiciar și cu aprobarea instanței [art. 57 alin. (3) din lege].

Desfășurarea procedurii:

După pronunțarea hotărârii de deschidere a procedurii de insolvență, lichidatorul:

- ✓ **Notifică creditorii** pentru a transmite, în termen de **30 de zile** de la primirea notificării, o **informare** cu privire la cuantumul creanței, valoarea de piață a bunului grevat de cauze de preferință, dacă este cazul și dacă creditorul dispune de o astfel de evaluare.
- ❖ **Observații:** La fel ca în procedura administrativă pe bază de plan de rambursare a datoriilor (art. 22), legiuitorul nu a prevăzut nicio sancțiune pentru creditorii care, deși legalificați de către lichidatorul procedurii, nu înțeleg să transmită informarea în termenul stabilit.

Creditorii care nu au respectat termenul de 30 de zile nu sunt decăzuți din dreptul de a fi înscrși în tabelul creditorilor și își vor putea realiza creanțele în cadrul procedurii, cu următoarea mențiune:

- **Prima situație care poate apărea:** dacă creditorii nu înțeleg să transmită, în termen de 30 de zile de la primirea notificării, informarea solicitată de lichidator cu privire la creanțele născute după data întocmirii tabelului definitiv de creanțe în cadrul procedurii administrative pe bază de plan de rambursare a datoriilor, aceștia vor avea dreptul să se îndeustuleze doar cu sumele de bani cu care au fost trecuți în tabelul definitiv.

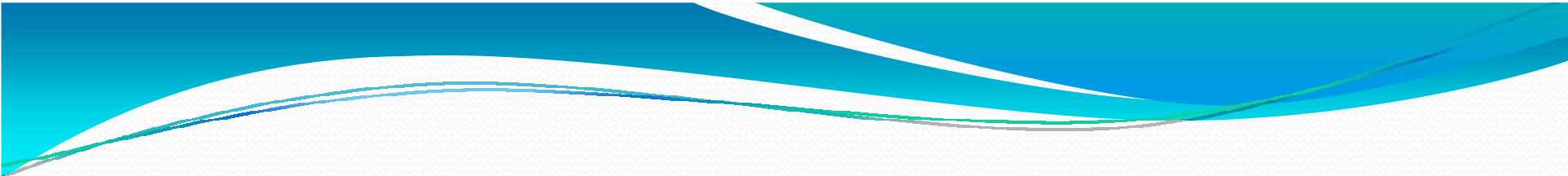
Potrivit **art. 52 alin. (3)**: lichidatorul reactualizează, din oficiu, tabelul de creanțe definitiv, referitor la creditorii ale căror creanțe au fost înscrise în tabelul definitiv de creanțe din procedura administrativă pe bază de plan, prin raportare la plățile efectuate potrivit planului.

- **A doua situație:** dacă creditorii nu transmit în termen informațiile și nu sunt înscrși în tabel, și în urma unor valorificări, fondurile obținute din vânzarea bunurilor au fost distribuite, creditorii respectivi - nediligenți, nu participă la distribuire.

*În procedura reglementată de **Legea nr. 85/2014**, **art. 114** prevede o sancțiune drastică pentru cazul în care creditorii:*

- ✓ ***deși au fost notificați, potrivit Codului de procedură civilă, nu au depus cererea de admitere a creanțelor, până la expirarea termenului prevăzut de lege. Ca urmare, sunt decăzuți din dreptul de a fi înscrși în tabelul creditorilor și nu dobândesc calitatea de creditori îndreptățiți să participe la procedură.***

*(doar creditorii care **nu au fost notificați** potrivit prevederilor art. 99 alin. (3) din **Legea nr. 85/2014** sunt considerați **de drept în termenul de depunere a cererilor de admitere a creanțelor**, prin depunerea unei cereri la masa credală, și aceștia vor prelua procedura în stadiul în care se află în momentul înscrierii lor la masa credală).*

În urma transmiterii notificărilor către creditori:

Creditorii ale căror creanțe au fost înscrise în tabelul definitiv întocmit în cadrul **proceduri administrative doar informează** lichidatorul cu privire la creanțele născute după data întocmirii tabelului definitiv, urmând ca acesta **să reactualizeze** acest tabel, din oficiu, ținând seama de plățile efectuate în procedura administrativă.

Operațiunea de reactualizare se va putea referi și la valoarea garanțiilor care însoțesc o creanță care beneficiază de o cauză de preferință, în cazul în care titularul unei astfel de creanțe aduce la cunoștința lichidatorului intervenția unei modificări a respectivei creanțe.

Tabelul preliminar:

În termen de **15 zile** de la primirea informării din partea creditorilor, lichidatorul va întocmi **tabelul preliminar**.

Dacă există neconcordanțe între datele furnizate de debitor și cele comunicate de creditori, **lichidatorul poate solicita documente și informații suplimentare**, atât de la părți cât și de la instituțiile sau autoritățile publice competente.

Lichidatorul va verifica toate creanțele, *mai puțin* cele care au fost *înscrise în tabelul definitiv de creanțe întocmit în cadrul procedurii administrative*.

Creanțele beneficiare ale unei **cauze de preferință** se înscriu în tabelul preliminar, inclusiv cu dobânzile aferente, până la valoarea de piață a bunului ce face obiectul cauzei de preferință, stabilită prin evaluare.

În cazul în care valorificarea activelor asupra cărora poartă cauza de preferință se va face la un preț mai mare decât suma înscrisă în tabelul definitiv, diferența favorabilă va reveni tot creditorului garantat, chiar dacă o parte din creanța sa fusese înscrisă drept creanță chirografară.

Creanțele **exprimate sau consolidate în valută** vor fi înregistrate cu valoarea lor în lei, la cursul Băncii Naționale a României existent la data deschiderii procedurii.

Potrivit **art. 53 alin. (7)**: dacă a fost întocmit un tabel definitiv în procedura administrativă, lichidatorul va trebui să reactualizeze tabelul (în baza informărilor făcute de creditorii cu privire la creanțele născute după data întocmirii tabelului definitiv și prin raportare la plățile efectuate potrivit planului de rambursare).

Potrivit **art. 53 alin. (8)**: tabelul de creanțe, *întocmit* sau *reactualizat*, se depune la dosar și se comunică debitorului și creditorilor.

❖ **Observații**: legiutorul nu a prevăzut necesitatea publicării tabelului definitiv de creanțe în BPI, considerând că o asemenea măsură nu se impune, de vreme ce nu este necesară cunoașterea lui de către persoane străine procedurii. Astfel că, lichidatorul procedurii va efectua comunicările potrivit regulilor generale statornicite de Codul de procedură civilă.

Contestații:

- ✓ debitorul și creditorii pot formula **contestații** la tabelul preliminar, în termen de **7 zile de la comunicare**;
- ✓ dacă se depun mai multe contestații, acestea se soluționează deodată, printr-o singură sentință, în termen de **20 de zile** de la depunerea ultimei contestații, cu citarea contestatorilor și a debitorului;
- ✓ **întâmpinarea** trebuie depusă în termen de **7 zile** de la data comunicării contestației (*obs.: nu există o reglementare unitară, deoarece în procedura administrativă nu există un astfel de termen*);
- ✓ **sentința** poate fi atacată cu apel, în termen de **7 zile** de la comunicare. Apelul se soluționează de urgență și cu precădere.

Tabelul definitiv:

În termen de **15 zile de la rămânerea definitivă** a sentinței de soluționare a contestațiilor (*după soluționarea contestațiilor în apel*), lichidatorul va întocmi **tabelul definitiv**.

Dacă nu sunt formulate contestații, tabelul preliminar devine tabel definitiv, *debitorul și creditorii fiind notificați* cu privire la această împrejurare.

Inventarierea bunurilor:

Concomitent cu notificarea creditorilor, lichidatorul va efectua și:

- ✓ **inventarul bunurilor** din averea debitorului, **inclusiv al drepturilor de creanță ale debitorului și al unor drepturi reale**, altele decât dreptul de proprietate, pe care debitorul le deține asupra bunurilor altor persoane.

Inventarul se efectuează pe baza informațiilor primite de la debitor și pe baza informațiilor și documentelor obținute de la autoritățile competente potrivit legii.

În scopul efectuării inventarului **lichidatorul va solicita:**

- ✓ **informații relevante despre patrimoniul debitorului oricărei instituții publice sau autorități publice competente, precum și oricărei persoane fizice sau juridice cu care debitorul a declarat că este sau că s-a aflat în raporturi de muncă în ultimii 2 ani** sau în raporturi care ar putea să afecteze în orice fel patrimoniul debitorului, **informațiile fiind furnizate cu titlu gratuit.**

Termen pentru realizarea inventarului: 30 de zile de la data deschiderii procedurii, cu posibilitatea de a fi prelungit de instanța de judecată, pentru motive temeinice, la cererea lichidatorului.

Inventarul se depune la dosar, spre a fi consultat de creditorii.

❖ **Observații:**

- termenul de 30 de zile este unul **imperativ**, și nu de recomandare (este imperativ chiar dacă împlinirea termenului nu duce la decădere).
- termenul de 30 de zile curge de la data deschiderii procedurii / *aceasta înseamnă ca hotărârea de deschidere a procedurii este definitivă.*
- textul de lege nu limitează dreptul lichidatorului la o singură solicitare de prelungire.

VALORIFICAREA BUNURILOR (art. 58):

Art. 58 alin. (1): în vederea satisfacerii creanțelor creditorilor, lichidatorul procedurii **valorifică toate bunurile urmăribile** ale debitorului.

Art. 58 alin. (2): Dacă debitorul deține bunuri în coproprietate sau devălmășie, lichidatorul va trebui să formuleze **cerere de partaj, instanța de insolvență fiind competentă să judece și această cerere**, prin derogare de la regulile de competență referitoare la partaj, în condițiile art. 980 și urm. din Codul de procedură civilă.

❖ Observații (1): bunuri neurmăribile (art. 3 pct. 2):

Potrivit **art. 3 pct. 2 bunuri neurmăribile** sunt bunurile din averea debitorului care *nu pot fi supuse valorificării* în procedurile prevăzute de prezenta lege, *întrucât sunt necesare asigurării unui nivel de trai rezonabil.*

În procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active, *valoarea bunurilor neurmăribile* poate fi stabilită sub plafonul prevăzut la litera a)-c), *fără ca prin aceasta să se stabilească un standard de protecție inferior celui prevăzut de art. 727 din Codul de procedură civilă.*

Sunt incluse în categoria bunurilor neurmăribile (8 categorii):

- a) bunurile de uz personal sau casnic, inclusiv mobilierul, necesare debitorului și familiei sale pentru un trai rezonabil, dar fără ca valoarea *fiecăruia* să depășească **5.000 de lei**;
- b) obiectele de cult, dacă nu sunt mai multe de același fel, dar fără ca valoarea *fiecăruia* să depășească **2.000 de lei**;
- c) un vehicul, dacă acesta este în mod indispensabil necesar debitorului și familiei sale inclusiv pentru deplasarea de la/către locul de muncă și care valorează cel mult **5.000 de euro**, iar **costul dobândirii sale nu face obiectul unei creanțe** împotriva averii debitorului;

-
- d) obiectele necesare, în mod rezonabil, debitorului ce suferă de un handicap sau persoanelor din întreținerea sa aflate în această situație și obiectele destinate îngrijirii bolnavilor;
 - e) alimentele necesare debitorului și persoanelor aflate în întreținerea sa pe durata desfășurării procedurii;
 - f) bunurile care servesc la exercitarea ocupației sau profesiei debitorului, în condițiile art. 728 alin. (1) din Codul de procedură civilă;
 - g) inventarul agricol, inclusiv animalele de muncă, furajele pentru aceste animale și semințele pentru cultura pământului, dacă debitorul se ocupă cu agricultura, în măsura necesară continuării lucrărilor în agricultură, în afară de cazul în care asupra acestor bunuri există un drept real de garanție sau un privilegiu pentru garantarea creanței;
 - h) scrisorile, fotografiile și tablourile personale sau de familie și altele asemenea.

Art. 727 din C.pr.civ. prevede că nu sunt supuse urmării silite: (6 categorii):

- a) bunurile de uz personal sau casnic indispensabile traiului debitorului și familiei sale și obiectele de cult, dacă nu sunt mai multe de același fel;
- b) obiectele indispensabile persoanelor cu handicap și cele destinate îngrijirii bolnavilor;
- c) alimentele necesare debitorului și familiei sale pe timp de 3 luni, iar dacă debitorul se ocupă exclusiv cu agricultura, alimentele necesare până la noua recoltă, animalele destinate obținerii mijloacelor de subzistență și furajele necesare pentru aceste animale până la noua recoltă;
- d) combustibilul necesar debitorului și familiei sale socotit pentru 3 luni de iarnă;
- e) scrisorile, fotografiile și tablourile personale sau de familie și altele asemenea;
- f) bunurile declarate neurmăribile în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

*Bunurile neurmăribile nu pot apărea în inventarul debitorului.
În procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active, lichidatorul va valorifica doar bunurile urmăribile.*

*Ca urmare,
se poate observa că sunt incluse în lista bunurilor neurmăribile:*

- ✓ *bunuri de uz personal/casnic, dar fără ca valoarea fiecăruia să depășească 5.000 lei. Deci, cele cu valoare peste 5.000 lei sunt urmăribile.*
- ✓ *obiecte de cult, dacă nu sunt mai multe de același fel, dar fără ca valoarea fiecăruia să depășească 2.000 lei. Deci, cele care au valoare peste 2.000 lei, sunt urmăribile.*
- ✓ *un vehicul, indispensabil necesar debitorului și familiei sale inclusiv pentru deplasarea de la/către locul de muncă și care valorează cel mult 5.000 de euro. Deci, dacă face parte dintre creditorii neplătiți, un creditor care a finanțat acel vehicul, chiar dacă este sub 5.000 euro, bunul respectiv va intra la valorificare, fiind urmăribil. Dacă vehiculul valorează peste 5.000 de euro, este bun urmăribil.
(probleme: de ce este necesar ca debitorul să fie proprietarul bunurilor ? de ce nu este închiriat, etc.).*

Legea nu precizează ce se înțelege prin familie.

Art. 3 pct. 2:

În procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active, valoarea bunurilor neurmăribile poate fi stabilită sub plafonul prevăzut la litera a)-c), fără ca prin aceasta să se stabilească un standard de protecție inferior celui prevăzut de art. 727 din Codul de procedură civilă.

Problemă:

cine stabilește acest plafon?

cât poate scădea acest plafon?

Primul care ia o decizie este lichidatorul, acesta va face inventarierea bunurilor înainte de valorificare. Dacă lichidatorul constată că debitorul deține unul din bunurile de la a)-c): *obiecte de uz personal/obiecte de cult/vehicul indispensabil* trebuie să verifice valoarea acestor bunuri și să stabilească dacă sunt/sau nu sunt urmăribile. Literale de la d)-h) sunt excluse de la această verificare.

Lichidatorul va efectua inventarul, și este primul care poate lua o măsură cu privire la aceste dispoziții. Această măsură poate fi contestată de cei interesați. Și judecătorul urmează a se pronunța. Faptul că este contestat inventarul nu face ca acesta să nu fie finalizat. Contestația nu suspendă executarea.

Cine stabilește această **valoare**? La procedura administrativă se menționează că pentru evaluarea bunurilor se pot efectua expertize de **corpul propriu de experți**. La procedura de lichidare nu se face nicio mențiune.

❖ **Observații (2) : cerere de partaj:**

Art. 94 pct. 1 lit. j) C.pr.civ.: *judecătoriile judecă, în primă instanță, cererile de împărțeală judiciară, indiferent de valoare.*

Codul de procedură civilă, în Titlul V al Cărții a VI-a, Proceduri speciale, reglementează procedura partajului judiciar (**art. 980-996**).

Exemplu - cerere partaj în cursul unei proceduri de lichidare:

În situația unei comunități legale de bunuri (*situația cea mai des întâlnită*) lichidatorul judiciar va face o evaluare a bunului imobil, va solicita instanței de judecată atribuirea bunului către soțul debitor.

Dacă instanța este de acord, va atribui bunul, cu obligația achitării unei sulte. Astfel se naște o creanță curentă, și anume o creanță cu titlu de sultă în favoarea celui alt soț, soțul nedeitor.

Dacă bunul însă se atribuie soțului nedeitor, soțul debitor are împotriva respectivului o creanță cu titlu de sultă.

În concluzie, nu se poate finaliza inventarul fără a se finaliza dosarul de partaj.

Conform **alin. (3)-(4) și (8) al art. 58**, lichidarea bunurilor urmăribile începe **îndată** ce a fost finalizat inventarul averii debitorului și a fost întocmit tabelul definitiv de creanțe, bunurile debitorului urmând a fi vândute potrivit prevederilor **Codului de procedură civilă și se vor dobândi libere de orice sarcini.**

❖ Observații (1):

- în procedura aplicabilă profesioniștilor dispozițiile art. 154 din Legea nr. 85/2014 stabilesc faptul că: *tipul de vânzare a bunurilor, respectiv licitație publică, negociere directă sau o combinație a celor două și regulamentul de vânzare corespunzător modalității de vânzare pentru care se optează sunt aprobate de adunarea creditorilor, pe baza propunerii lichidatorului judiciar.*
- evaluatorul este angajat, cu acordul comitetului creditorilor. Acesta trebuie să fie membru al Asociației Naționale a Evaluatorilor din România.

Putem observa următoarele: în procedura particularilor, vânzarea se face în baza Codului de procedură civilă. În această procedură creditorii nu sunt organizați în adunarea creditorilor/comitetul creditorilor. Legea nu reglementează și aceste forme de organizare. Deci bunurile se pot adjudeca ipotetic, într-o perioadă de câteva luni, sau chiar mai repede.

❖ Observații (2):

Cu privire la prevederile art. 58 alin. (8) din Legea nr. 151/2015: bunurile se dobândesc libere de orice sarcini.

În procedura aplicabilă profesioniștilor, art. 91 din Legea nr. 85/2014 dispune că bunurile înstrăinate de administratorul sau lichidatorul judiciar sunt dobândite libere de orice sarcini (privilegii, ipoteci, gajuri sau drepturi de retenție, sechestre, de orice fel). Fac excepție de la acest regim măsurile asigurătorii dispuse în procesul penal în vederea confiscării speciale și/sau confiscării extinse.

(Decizia nr. 1 în dosarul nr.1676/1/2019, ICCJ)

Decizia nr. 1/2020, ÎCCJ:

a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel București – Secția a V-a civilă, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, a stabilit:

existența unor măsuri asigurătorii înființate în cadrul unui proces penal asupra bunurilor unei persoane juridice, anterior deschiderii procedurii insolvenței, în vederea confiscării speciale, a reparării pagubei produse prin infracțiune sau a garantării executării cheltuielilor judiciare:

a) nu suspendă procedura de lichidare prevăzută de Legea nr. 85/2014 în ceea ce privește bunul sechestrat;

b) nu este de natură a indisponibiliza bunul asupra căruia a fost începută procedura de valorificare conform dispozițiilor Legii nr. 85/2014;

c) nu împiedică lichidarea bunurilor efectuată de lichidatorul judiciar în exercitarea atribuțiilor conferite de Legea nr. 85/2014.

Putem observa că Legea nr. 151/2015 nu prevede nicio excepție. În practică vor apărea următoarele probleme:

- ✓ Dispozițiile art. 195 alin. (5) din Ordinul nr. 700/2014 (modificat prin Ordinul nr. 3442/2019) privind aprobarea Regulamentului de avizare, recepție și înscriere în evidențele de cadastru și carte funciară al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară stabilește:

*Măsura asiguratorie dispusă în condițiile art. 249 din Codul de procedură penală se va nota în cartea funciară în baza actului prin care aceasta a fost dispusă, respectiv **ordonanța emisă de procuror, hotărârea instanței de judecată sau certificatul care cuprinde soluția pronunțată, însoțit de procesul-verbal de sechestru.***

Radierea notării se efectuează în baza:

- a) ordonanței emise de procuror sau a hotărârii judecătorești care dispune ridicarea măsurii asigurătorii;*
- b) actului de adjudecare emis de executorul judecătoresc;*
- c) hotărârii judecătorești definitive pronunțate într-o acțiune în rectificarea cărții funciare;*
- d) certificatului emis de instanța de judecată, care să cuprindă soluția cu privire la dispunerea radierii sechestrului.“*

Ca urmare, în practică există posibilitatea ca registratorul de carte funciară să nu dispună notarea în cartea funciară a faptului că bunurile se dobândesc libere de orice sarcini.

Art. 58 alin. (6): *contractele de vânzare-cumpărare vor fi încheiate, în numele debitorului, de lichidatorul judiciar.*

- ✓ *alin. (5): pentru asigurarea unei expuneri mai bune, lista bunurilor care urmează a fi valorificate se va publica și pe site-un U.N.P.I.R., U.N.E.J., U.N.B.R. și U.N.N.P.R.*
- ✓ *sumele realizate din vânzări vor fi depuse în **contul de lichidare**, în vederea distribuirii către creditori, potrivit planului de distribuire.*
- ✓ *dacă vânzarea bunurilor se va face prin licitație publică, **procesul-verbal de adjudecare semnat de lichidatorul procedurii constituie titlu de proprietate.***
- ✓ *când legea impune pentru transferul dreptul de proprietate forma autentică (în cazul înstrăinărilor de bunuri imobile), contractele sunt perfectate de **notarul public** pe baza procesului-verbal de licitație.*

PRACTICĂ JUDICIARĂ:

I. Sentința civilă nr. 4990/08.05.2018, pronunțată în dosar nr. 835/212/2018 de Judecătoria Constanța.

Prin cererea înregistrată la 12.01.2018, debitorul R.A. a solicitat deschiderea procedurii judiciare de insolvență prin lichidare de active, în temeiul art. 6 alin. (2) din Legea nr. 151/2015, motivat de următoarele:

- ✓ în anul 2007 a început o afacere pe cont propriu constând în achiziția de terenuri/asocierea cu proprietari de terenuri, pentru edificarea de blocuri și vânzarea acestora sub forma de apartamente;
- ✓ apartamentele se vindeau fără finisaje, prețul acestora fiind unul mic comparativ cu cel al pieței;
- ✓ având în vedere boom-ul imobiliar din perioada respectivă, apartamentele au fost contractate încă din stadiul de proiect, fiind achitate parțial / în totalitate de cumpărători;

- ✓ în perioada 2007-2008 a început edificarea unui număr de 6 blocuri, totalizând peste 170 de unități locative (apartamente);
- ✓ dintre acestea a finalizat 3 blocuri de locuințe, respectiv 70 de apartamente;
- ✓ restul de 3 blocuri se află în diferite stadii de execuție, lucrările fiind sistate de peste 2 ani, atât din lipsă de lichidități, cât și datorită intrării în procedură de insolvență a antreprenorului general V.C. S.R.L.
- ✓ activitatea comercială derulată se poate detalia astfel:
 - **încasări totale** din vânzarea apartamentelor = **4.555.387 EUR**;
 - **cheltuieli-achiziții terenuri** în vedere edificării de blocuri=**1.339.000 EUR**;
 - **cheltuieli-plăți efectuate către antreprenorul general V.C. S.R.L.**, pentru construirea blocurilor = **3.100.000 EUR**;
 - **alte cheltuieli** – proiectare, taxe notariale, taxe avize și autorizații, etc. = **133.000 EUR**.

- ✓ patrimoniul afectat derulării proiectelor imobiliare constă în terenurile achiziționate în scopul construirii vilelor nefinalizate, acestea fiind în diferite stadii de execuție;
- ✓ este proprietarul exclusiv al bunurilor, având în vedere sentința 16865/28.09.2011 pronunțată de Judecătoria Constanța, având ca obiect partaj bunuri comune deținute împreună cu fosta soție;
- ✓ cele 91 de apartamente nefinalizate au fost promise spre vânzare unor persoane fizice care au achitat în tot sau în parte contravaloarea acestora;
- ✓ creanțele:
 - valoarea totală a creanțelor rezultată din vânzarea apartamentelor = 2.913.189 EUR;
 - datoriile la bugetul de stat = 57.483.910 lei (aproximativ 12.500.000 EUR), potrivit adreselor de înființare a popririi;

-
- ✓ prin contracte de garanție imobiliară a garantat îndeplinirea obligațiilor asumate de o serie de societăți comerciale (în prezent sunt în faliment și fără bunuri pentru a fi valorificate) față de:
 - **CEC BANK S.A.**, pentru suma de **1.000.000 lei**, potrivit unui contract de garanție reală imobiliară, pentru acordarea împrumutului acordat de aceasta societății V.I. S.R.L.;
 - **B.R.D. – S.G.G. S.A.**, pentru suma de **1.000.000 lei**, potrivit unui contract de ipotecă, pentru garantarea împrumutului acordat de aceasta societății M. S.R.L.
 - ✓ creditorii au demarat executarea silită a tuturor bunurilor pe care le deține personal.

Debitorul consideră că sunt îndeplinite condițiile Legii nr. 151/2015:

- ❑ *se găsește în stare de insolvență în sensul dispozițiilor art. 13 pct. 12: fondurile bănești de care dispune sunt insuficiente pentru plata datoriilor pe măsură ce acestea devin scadente (insolvența este acea stare a patrimoniului care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor, pe măsură ce acestea devin scadente. Insolvența debitorului se prezumă atunci când acesta, după trecerea unui termen de 90 de zile de la data scadenței, nu a plătit datoria sa față de unul sau mai mulți creditori. Presumția este relativă);*
- ❑ *îndeplinește condițiile de art. 4 alin. (1) lit. a) – c).*

art. 4. -domeniul de aplicare.

(1) Procedurile prevăzute de prezenta lege se aplică debitorului persoană fizică ale cărei obligații nu rezultă din exploatarea de către acesta a unei întreprinderi, în sensul art. 3 din Codul civil, și care:

a) are domiciliul, reședința sau reședința obișnuită de cel puțin 6 luni anterior depunerii cererii în România;

b) este în stare de insolvență, în sensul art. 3 pct. 12, și nu există o probabilitate rezonabilă de a redeveni, într-o perioadă de maximum 12 luni, capabil să își execute obligațiile astfel cum au fost contractate, cu menținerea unui nivel de trai rezonabil pentru sine și pentru persoanele pe care le are în întreținere; probabilitatea rezonabilă se apreciază prin considerarea cuantumului total al obligațiilor raportat la veniturile realizate sau prognozate a fi realizate față de nivelul de pregătire profesională și expertiză ale debitorului, precum și la bunurile urmăribile deținute de acesta;

c) cuantumul total al obligațiilor sale scadente este cel puțin egal cu valoarea-prag.

*(art. 3 pct. 24: valoare-prag reprezintă cuantumul minim al datoriilor scadente ale debitorului necesar pentru a putea fi introdusă cererea de deschidere a procedurii insolvenței pe bază de plan de rambursare a datoriilor sau a procedurii judiciare de insolvență prin lichidare de active; aceasta este de **15 salarii minime pe economie**).*

- ❑ nu se află în niciuna din situațiile prevăzute la art. 4 alin. (2) și (3).

(2) Debitorul are reședința obișnuită în România, în sensul prevederilor alin. (1) lit. a), dacă locuiește în mod statornic în România, chiar dacă nu a îndeplinit formalitățile legale de înregistrare, dacă are bunuri și/sau realizează venituri în România.

(3) Nu poate beneficia de o procedură a insolvenței pe bază de plan de rambursare a datoriilor, de o procedură judiciară de insolvență prin lichidare de active sau de o procedură simplificată de insolvență debitorul care a mai fost subiect al unei astfel de proceduri, finalizate cu eliberarea de datoriile reziduale, cu mai puțin de 5 ani anterior formulării unei noi cereri de deschidere a procedurii insolvenței.

- ❑ nivelul deosebit de ridicat al datoriilor;
- ❑ situația sa financiară este iremediabil compromisă și un plan de rambursare a datoriilor nu poate fi elaborat și pus în executare, dat fiind faptul că veniturile sale sunt obținute exclusiv din salariu, asupra căruia sunt deja foarte multe rețineri: o pensie de întreținere cuvenită fiului minor, 6 dosare de executare silită);
- ❑ a menționat un număr de 93 de creditori.

Instanța de judecată:

- a admis cererea formulată de petentul debitor, a deschis procedura insolvenței prin lichidare de active la cererea debitorului, a desemnat lichidator, cu un onorariu lunar și a stabilit termenul pentru depunerea tabelului preliminar la data de 16.07.2018;
- a dispus publicarea hotărârii de îndată în BPI – secțiunea „Debitori – persoane fizice cu obligații ce nu decurg din exploatarea unei întreprinderi”;
- hotărârea se comunică debitorului și celor 93 de creditori;
- hotărârea este cu drept de apel, în termen de 7 zile de la comunicare;
- cererea de apel se depune la Judecătoria Constanța.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut următoarele:

- ✓ cererea debitorului este întemeiată pe dispozițiile art. 46 lit. a) pct. 1: procedura de lichidare se deschide, de către instanța de judecătorească competentă la cererea debitorului, dacă *situația sa financiară este iremediabil compromisă*;
- ✓ cererea debitorului trebuie să fie însoțită de actele și informațiile prevăzute la art. 13 alin. (5) lit. b)-o):
 - lit. b): debitorul a indicat numele și prenumele creditorilor/denumirea creditorilor persoane juridice, domiciliul/sediul, precum și valoarea creanței (a menționat și faptul că toate creanțele sunt certe și scadente);
 - lit. c): a depus dovada acțiunilor judiciare formulate împotriva averii sale, și procedurile de executare silită (sentințe civile, adrese de înființare a popririi, documente de la ANAF, etc);
 - lit. d) demersuri de renegociere extrajudiciară: a menționat că nu este cazul;

-
- **lit. e)** statutul civil: divorțat în baza unei hotărâri judecătorești;
 - **lit. f)** statutul profesional: a depus o *adeverință din care rezultă că este angajat pe o perioadă nedeterminată, cu un venit net lunar de 1162 lei, din care se reține și se virează către popririle înființate 50% din acest venit;*
 - **lit. g)** cuantumul veniturilor: singurele venituri sunt cele din salariu;
 - **lit. h):** bunurile debitorului: a depus următoarele documente:
 - sentință civilă: prin care a dobândit în proprietate mai multe terenuri;
 - documente din care rezultă că deține părți sociale la 9 societăți comerciale;

- lit. i) conturile: a menționat că nu deține conturi;
- lit. j) creanțe al căror titular este: a precizat că nu are creanțe de încasat;
- lit. k) acte cu titlu gratuit și tranzacții de peste 10 salarii minime pe economie în ultimii 3 ani: a menționat că nu este cazul;
- lit. l) numele persoanelor cărora le prestează întreținere: un minor;
- lit. m) litigiile: a depus un extras de pe portal cu privire la un dosar penal;
- lit. n) mențiunea că nu a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală, a infracțiunilor de fals sau a unei infracțiuni intenționate contra patrimoniului prin nescotirea încredirii: a depus un cazier judiciar din care rezultă că nu este condamnat pentru astfel de infracțiuni;
- lit. o) că nu a fost descărcat de datoriile reziduale în ultimii 5 ani: nu este cazul.

- ✓ având în vedere dispozițiile art. 48 care stabilesc că instanța va pronunța o sentință de deschidere a procedurii dacă sunt îndeplinite condițiile stabilite de lege.
- ✓ art. 3 pct. 24 valoarea-prag: 15 salarii minime pe economie. Salariul minim fiind 1.900 lei, valoarea prag este 28.500 lei. Este îndeplinită condiția valorii-prag.

Ca urmare, instanța constatând îndeplinite condițiile a deschis procedura și a desemnat lichidator prin tragere la sorți din lista comunicată de către A.N.P.C.

(prin încheierea de ședință la care s-a amânat pronunțarea, instanța a procedat la numirea a doi lichidatori, un lichidator fiind de rezervă, în eventualitatea în care primul nu putea fi numit. Iar, prin sentința de deschidere a procedurii a desemnat al doilea lichidator).

Sentința civilă de deschiderea procedurii de lichidare a fost apelată de creditor:

Prin **Decizia nr. 1504/20.11.2018**, **Tribunalul Constanța** a schimbat în tot sentința și a respins cererea ca neîntemeiată.

Iar prin hotărâre nr. 531/05.11.2018, pronunțată în dosar nr. 15074/118/2012* de Tribunalul Constanța, Roșu Adrian a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de înșelăciune cu consecințe deosebit de grave, în formă continuată (pedeapsa închisorii de 9 ani și 2 luni).

II. Sentința civilă nr. 2835 din 18.04.2018, pronunțată în dosar nr. 3677/303/2018 de Judecătoria Sector 6 București.

Prin cererea înregistrată la 11.01.2018, debitoarea Z.V. a solicitat deschiderea procedurii judiciare de insolvență prin lichidare de active, în temeiul art. 46 lit. a) pct. 1 din Legea nr. 151/2015, motivat de următoarele:

- ✓ debitul provine dintr-un contract de credit contractat pentru achiziționarea unui imobil cu destinația de locuință;
- ✓ este persoană fizică, cetățean român, cu domiciliul în România;
- ✓ fondurile bănești sunt insuficiente pentru plata datoriilor;
- ✓ a fost șomeră un timp iar imobilul a fost scos la licitație;
- ✓ a trecut mai mult de 90 de zile de la data scadenței datoriilor, neexistând o probabilitate rezonabilă de a redeveni în următoarele 12 luni capabilă să achite datoriile, cu menținerea unui nivel de trai rezonabil;
- ✓ venitul lunar este de 2.600 lei și are funcția de redactor;

- ✓ veniturile viitoare vor fi mai mici, având în vedere că va intra în concediu maternal;
- ✓ datoriile provin dintr-un contract de credit bancar, încheiat în 30.09.2008 cu Raiffeisen Bank S.A.: creanța actualizată la 06.06.2016 – 139.891,22 CHF și 4.496 lei cheltuieli de executare;
- ✓ imobilul ipotecat pentru garantarea creditului a fost deja vândut;
- ✓ în data de 19.03.2013 s-a dispus înființarea popririi la cererea creditoarei, asupra conturilor debitoare;
- ✓ prin poprire s-a încasat suma de 44.155,35 lei;
- ✓ imobilul ipotecat a fost vândut cu suma de 30.000 EUR;
- ✓ poprirea a fost suspendată în baza Legii nr. 77/2016 a dării în plată;
- ✓ ***cuantumul datoriilor depășește valoarea-prag;***

- ✓ *sunt îndeplinite condițiile legale:* nu a mai fost supusă unei astfel de proceduri, nu a fost condamnată penal, nu a fost concediată în ultimii doi ani, a avut un loc de muncă stabil, nu a determinat starea de insolvență, nu a contractat datorii în ultimele șase luni, nu a asumat obligații în ultimii trei ani, nu a făcut plăți preferențiale în ultimii trei ani, nu a transferat în ultimii trei ani bunuri sau valori.

Având în vedere adresa emisă de A.N.P.C., instanța a pus în discuție excepția prematurității cererii.

La termenul din 18.04.2018, debitoarea a arătat următoarele:

- chiar dacă nu s-a întocmit lista administratorilor și lichidatorilor, legea este în vigoare;
- trebuie desemnat ca lichidator executorul judecătoresc care a pornit executarea silită în cauză;
- în cazul în care nu ar fi desemnat acel lichidator, ar trebui desemnat un lichidator din lista de practicieni pentru dosarele de insolvență a persoanelor juridice.

Instanța de judecată a admis excepția prematurității cererii și a respins cererea formulată (cu apel în 7 zile de la comunicare, motivat de următoarele):

- ✓ deși legea a intrat în vigoare la 01.01.2018, în concret nu pot fi urmate procedurile reglementate de lege, deoarece conform art. 49, procedura se realizează prin lichidatori desemnați “dintre practicienii în insolvență, executorii judecătorești, avocații și notarii înscrși în **Lista administratorilor procedurii și lichidatorilor pentru procedura insolvenței persoanelor fizice**, care își au sediul profesional în județul în care își au domiciliul, reședința principală sau reședința obișnuită debitorul”;
- ✓ conform adresei emisă de A.N.P.C., lista nu este elaborată;
- ✓ instanța nu poate desemna ca lichidator un practician în insolvența persoanelor juridice sau executorul judecătoresc ce realizează executarea silită, orice persoană trebuie înscrisă pe lista menționată;

- ✓ faptul că reclamanta se consideră prejudiciată prin întârzierea autorităților de a pune în aplicare legea, nu o îndreptățește să ceară instanței să se substituie legiutorului și să ia o măsură care în esență modifică prevederile legale, încălcând astfel principiul separației puterilor în stat;
- ✓ debitoarea poate solicita pe cale separată reapararea prejudiciului ce susține că i s-ar fi produs.

Impotriva sentinței civile nr. 2835/18.04.2018 debitoarea a formulat apel, și a solicitat: admiterea apelului, anularea hotărârii atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare, motivat de următoarele:

- conform art. 5 alin. (2) din C.pr.civ.: *“Nici un judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă”.*

- conform art. 5 alin. (3) din C.pr.civ.: *“În cazul în care o pricină nu poate fi soluționată nici în baza legii, nici a uzanțelor, iar în lipsa acestora din urmă, nici în baza dispozițiilor legale privitoare la situații asemănătoare, ea va trebui judecată în baza principiilor generale ale dreptului, având în vedere toate circumstanțele acesteia și ținând seama de cerințele echității”*.
- solicită numirea unui lichidator de la insolvența persoanelor juridice/executorul judecătoresc.
- **prin sentința nr. 1/24.09.2018, Tribunalul București a admis apelul, a anulat sentința și a trimis cauza spre rejudecare.**
- **prin sentina civilă nr. 491/25.01.2019, în baza art. 48 din Legea nr. 151/2015, Judecătoria Sector 6 a deschis procedura de insolvență prin lichidare de active și a desemnat un lichidator al procedurii.**